

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет української філології та журналістики
кафедра журналістики

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Медіаправо, українська
Викладачі	Колупаєва Олена Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
Профайл викладачів	http://journkaf.kpnu.edu.ua/vykladachi-zhurnalistyka/kolupaieva-olena-mykolaivna/
E-mail:	olenakolupayeva@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1454
Консультації	Очні консультації: понеділок з 14.00 до 15.00 Онлайн-консультації: Viber, Moodle (понеділок-п'ятниця з 9.00 до 18.00)

2. Анотація до курсу

Медіаправо – дисципліна, завданням якої є вивчення нормативно-законодавчої бази України, правових актів та документів, що регулюють діяльність ЗМІ, міжнародних документів щодо ЗМІ.

3. Мета і завдання курсу

Мета курсу: сформувати уявлення в студентів про право у сфері медіа, ознайомити з основними законами, які регулюють діяльність суб'єктів у галузі мас-медіа, формувати навички роботи майбутніх медійників з законодавчою базою та аналізу законодавства у журналістиці.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з українським законодавством у галузі мас-медіа;
- вивчити основні правові терміни, що стосуються ЗМІ та мас-медіа;
- набути вміння практичного застосування студентами отриманих знань при розміщенні власних авторських матеріалів у ЗМІ;
- підвищити правову культуру майбутніх медійників.

4. Результати навчання

Програмні компетентності навчання:

ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 04	Здатність до пошуку, оброблення та аналіз інформації, отриманої з різних джерел

ЗК 08	Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 09	Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СК 01	Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 01	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
ПРН 06	Планувати свою діяльність це діяльність колективу з урахуванням цілих обмежень та передбачуваних ризиків
ПРН 07	Координувати виконання особистого завдання із завданням колег.
ПРН 08	Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
ПРН 09	Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства
ПРН 20	Дотримуватися професійних та етичних стандартів у професійній діяльності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- законодавчу базу України; Конституцію України;
- правові акти та документи щодо ЗМІ;
- міжнародні документи щодо діяльності ЗМІ.

уміти:

- застосовувати знання медіа законодавства у практичній журналістській діяльності;
- уникати ситуацій, коли журналіст може порушити закон чи потрапити в небезпеку; використовувати знання щодо прав та обов'язків передбачених законодавством для журналістів;
- застосовувати навички публічних виступів та аргументації позиції через участь у дискусіях, дебатах та рольових іграх на прикладі судових справ;
- використовувати базові знання та розуміння таких тем як: поняття медіа-права у світовому контексті, захист джерел інформації, доступ до інформації, дифамація, регулювання ЗМІ, медіа та вибори, медіа та правосуддя, захист приватного життя та суспільної моралі.

5. Формат курсу

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як відео, інтерактивні елементи тощо.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	06 Журналістика, 061 Журналістика за освітньо-професійними програмами Журналістика;	

	Реклама та зв'язки з громадськістю	
Рік навчання/ рік викладання	третій /2020-2021	
Семестр вивчення	четвертий	
нормативна/вибіркова	нормативна	
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	120 год.	
Кількість годин навчальних занять	48 год.	
Лекційні заняття	24 год.	
Практичні заняття	24 год.	
Семінарські заняття	0 год.	
Лабораторні заняття	0 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

7. Пререквізити курсу

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як «Медіабезпека» (основні відомості про правові норми, юридичні аспекти діяльності журналіста), «Журналістська етика» (дотримання правових та етичних норм при підготовці матеріалу).

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу потребує вміння працювати з пошуковими системами в Інтернеті, щоб мати можливість доступу до реєстру судових рішень, а також до справ Європейського Суду з прав людини.

9. Політики курсу

При організації освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка студенти, викладачі, методисти, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу, Кодексу про академічну доброчесність, Положення про критерії оцінювання знань студентів, Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти тощо.

Під час практичних занять очікується, що студенти будуть створювати журналістські матеріали з дотриманням етичних стандартів професії.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Схема курсу

Дата / кількість акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Матеріали	Література	Завдання, год	Вага оцінки (балів)	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Основи медіаправа							
Згідно розкладу 4 год.	Органи влади в інформаційній сфері: структура та компетенція. Інформаційне законодавство. Верховна Рада України. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Повноваження Президента України в сфері ЗМІ. Ради національної безпеки і оборони України. Кабінет Міністрів України. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Державний комітет телебачення і радіомовлення. Міністерство юстиції України та Державна реєстраційна служба.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год	Презентація	8; 10; 11; 13; 15; 16	Проаналізувати запропоновані питання, Ознайомитися зі справою ЄСПЛ «Лінгенс проти Австрії»		
Згідно розкладу 4 год	Режими доступу до інформації. Відкрита інформація. Конфіденційна інформація. Інформація про особу (персональні дані). Службова інформація. Таємна інформація. Інформація, що становить суспільний	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год	Презентація	3; 5; 10; 11; 15 https://cedem.org.ua	Опрацювати та проаналізувати запропоновані питання		

	інтерес (суспільно значима інформація).						
Згідно розкладу 4 год	Дифамація. Дифамація, наклеп, образа. Відповідальність за дифамацію. Сторони у справах про дифамацію. Звільнення від відповідальності.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год		8; 10; 11; 15; 16 https://mediarada.org.ua/	Ознайомитися зі справою ЄСПЛ «Фрессозі Руар» проти Франції»		
Згідно розкладу 4 год	Особисте та сімейне життя. Поняття про особисте і сімейне життя. Публічне життя особи. Публічна особа. Концепція розумних очікувань. Особиста та конфіденційна інформація.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год	Презентація	8; 10; 11; 15; 16 https://mediarada.org.ua/	Ознайомитися зі справою ЄСПЛ «Принцеса Ганноверська проти Німеччини»		
Згідно розкладу 4 год	Захист журналістських джерел. Визначення журналістських джерел. Таємниця журналістських джерел. Справи Європейського Суду з прав людини.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год		8; 10; 11; 13; 15; 16 https://cedem.org.ua	Ознайомитися зі справою ЄСПЛ «Гудвін проти Великобританії»		
Згідно розкладу 4 год	Авторське право та суміжні права. Авторські та суміжні права. Виникнення авторського права та реєстрація. Майнові та немайнові права. Порушення авторського права. Виключні та невиключні права	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год	Презентація	2; 10; 11; 15; 16 https://cedem.org.ua	Здійснити аналіз ситуацій		

Згідно розкладу 4 год	Особливості регулювання друкованих ЗМІ. Державна реєстрація друкованих ЗМІ. Вимоги до друкованих видань. Засновник та редакція друкованого ЗМІ.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год		4; 10; 11; 15; 16	Опрацювати та проаналізувати запропоновані питання		
Згідно розкладу 4 год	Особливості регулювання телерадіомовлення. Структура українського телебачення і радіомовлення. Ліцензування телерадіомовлення.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год		7; 10; 11; 15; 16 https://www.nrada.gov.ua/	Підготувати доповідь про висвітлення терористичного акту		
Згідно розкладу 4 год	Регулювання інтернету. Захист прав журналістів. Інтернет-ЗМІ. Авторське право в інтернеті. Справа «Редакція газети "Правос дело" і Штекель проти України». Відповідальність за поширення інформації в Інтернеті. Справа «Делфі проти Естонії».	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год	Презентація	1; 9; 12; 14 https://cedem.org.ua	Ознайомитися зі справою ЄСПЛ «Делфі проти Естонії»		
Згідно розкладу 4 год	Регулювання реклами. Визначення реклами. Загальні вимоги до реклами. Реклама на телебаченні та радіо. Реклама алкоголю та тютюну. Соціальна реклама.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год	Презентація, рекламні ролики	6; 10; 11; 15; 16 https://cedem.org.ua	Переглянути презентацію, проаналізувати рекламні відео на дотримання вимог законодавства.		
Згідно розкладу 4 год	ЗМІ і вибори. Права журналістів та медіа під час виборів. Основні принципи висвітлення виборчого процесу. Передвиборна	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год		10; 11; 15; 16	Перевірити політику чи політичну		

	агітація. Політична реклама. Обмеження для журналістів в сфері виборчого процесу.			https://cedem.org.ua	партію за допомогою сайту Polithub.org		
Згідно розкладу 4 год	Суди і ЗМІ Закон України «Про судоустрій і статус суддів» як регулятор діяльності судочинства. Судова система в Україні. Статус суддів. Присяжні і засідателі.	Лекція 2 год / практичне заняття 2 год	Презентація	8; 10; 11; 15; 16 https://cedem.org.ua	Опрацювати та проаналізувати запропоновані питання		

11. Система оцінювання та вимоги

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі форми: усний контроль (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), письмовий контроль (письмове тестування, написання модульної контрольної роботи).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Оцінювання навчальної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням підсумкової оцінки в національну шкалу і шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка курсу є сумою рейтингових оцінок одержані за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: за семінарські заняття, МКР, самостійну роботу, іспит.

Оцінювання на семінарських заняттях здійснюється по 12-ті бальній системі за такими критеріями:

Поточний і модульний контроль (100 балів)	Сума
--	-------------

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальний матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, журналістських фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання творчих вправ і завдань репродуктивного характеру.

Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями; дає відповідь у вигляді окремого висловлювання; орієнтується в термінах, поняттях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять; вміє працювати з підручником, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; правильно використовувати термінологію.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, однак з окремими неточностями.
	9	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, добирає аргументи на підтвердження висловленої думки; вміє аналізувати і систематизувати інформацію; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; робить аргументовані висновки; виконує творчі завдання; знає суміжні дисципліни.
	11	Студент володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, самостійно оцінює явища, дає повну відповідь на питання; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх; спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації.

**Таблиця відповідності шкал оцінок якості
засвоєння навчального матеріалу**

Національна шкала	Шкала ECTS
5 – відмінно (90-100 балів)	A
4 – дуже добре (82-89 балів)	B
4 – добре (75-81 бал)	C
3 – задовільно (67-74 бали)	D
3 – достатньо (60-66 балів)	E

2 – незадовільно (35-59 балів)	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
--------------------------------	--

12. Рекомендована література

1. Афанасьєва К. О. Правове регулювання діяльності інтернет-ЗМІ. Наукові записки Інституту журналістики. 2006. Т. 22. С. 103–107.
2. Закон України Про авторське право і суміжні права. К. : Парламентське видавництво, 2001. 28 с.
3. Закон України Про державну таємницю. К.: Парламентське видавництво, 2011. 32 с.
4. Закон України Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. К. : Парламентське видавництво, 2006.
5. Закон України Про інформацію. К. : Парламентське видавництво, 2002. 24 с.
6. Закон України Про рекламу. К. : Парламентське видавництво, 2010. 28 с.
7. Закон України Про телебачення і радіомовлення. К. : Парламентське видавництво, 2008. 56 с.
8. Європейська Конвенція з прав людини. Свобода вираження поглядів: Довідник з українського та європейського інформаційного законодавства / Укл. В.Ф. Іванов, Ю.Є.Зайцев. К., 2002.
9. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека. К. : Університет Україна, 2006. 320 с.
10. Конституція України. К. : Алерта; ЦУЛ, 2011. 96 с.
11. Кузнецова О. Д. Правові норми журналістики України. Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 352 с.
12. Мацкевич О. Правовий статус Інтернет-ЗМІ. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2011. № 1. С. 28–36.
13. Міжнародні стандарти свободи слова. Збірник публікацій міжнародної організації «Артикль 19». К. : Міленіум, 2003.
14. Пастухов О. М. Авторське право в Інтернеті. К. : Школа, 2004. 143 с.
15. Петрова Н. Медіаправо для студентів факультетів журналістики. К. : ТОВ «Київська типографія», 2007. 280 с.
16. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності ЗМІ. К., 2004.

Інформаційні ресурси

1. <https://imi.org.ua/> (Інститут масової інформації)
2. <https://cedem.org.ua> (Центр демократії та верховенства права)
3. <http://www.mediakrytyka.info>
4. <https://www.nrada.gov.ua/> (Національна рада з питань телебачення і радіомовлення)
5. <https://mediarada.org.ua/> (Незалежна медійна рада)